

Drömhoppet ...

Av Jonas Hedman

Det är fredag den 18 oktober 1968 och de olympiska spelen i Mexico City är i full gång. Klockan är några minuter över halv fyra på eftermiddagen och herrarnas längdfinal har just börjat ...

Förhållandena är idealiska men trots det har de fyra första hopparna trampat över och funktionärerna har inte behövt mäta ett enda hopp. Hoppare nummer fem – en 22-årig, färgad amerikan, går ut på ansatsbanan och tittar lite villrådigt omkring sig bland ansatsmärkena, fäster så blicken på ett av dem och rusar iväg mot plankan.

Det sista steget innan uthoppet blir oerhört långt och plankträffen perfekt. Han lyckas få in foten under kroppen på ett märkligt sätt och styr på det sättet farten framåt-uppåt i en idealisk vinkel. Det blir ett mycket högt hopp och amerikanen landar långt, långt bort i gropan ...

Så gick det till när Bob Beamon åstadkom sitt fantastiska 8,90-hopp! Resultatet var en förbättring av världsrekordet med 55 cm, över en halv meter, och en större ökning än de sammanlagda förbättringarna under de närmast föregående 40 åren. Beamon förbättrade sitt personliga rekord med 57 cm och var hela 71 cm före tvåan i tävlingen, östtysken Klaus Beer. Rekordet är fortfarande den procentuellt sett största förbättringen av något världsrekord i friidrott.

Förhållandena i Mexico City var mycket goda vilket bidrog till det fantastiska resultatet. Den tunna luften – Mexico City ligger 2200 m över havet – innebar mindre luftmotstånd och det faktum att allvädersbanor användes för första gången i olympiska sammanhang var två bidragande orsaker. Beamon hade också en medvind i ryggen på 2,0 sekundmeter vilket är exakt lika med den högst tillåtna för att rekord ska godkännas. Den största anledningen var dock att Beamon fick till sitt livs hopp.

En av dem som bevittnade hoppet var svensken Lars-Erik Larsson. Han filmade hoppet med sin 16 mm-kamera men upptäckte senare till sin förtvivlan att han glömt sätta i film! En annan svensk som också såg det fantastiska hoppet var Lars-Olof Höök som kvalificerat sig för finalen. Han var då svensk rekordhållare med 7,90.

Bob Beamons fantastiska världsrekord slog ned som en bomb i idrottsvärlden och experterna pratade om ”ett hopp in i nästa århundrade”.

Den 190 cm långe och 72 kg lätta Beamon var inte på något sätt okänd före OS utan tillhörde favoriterna och hade faktiskt vunnit alla tävlingar han ställt upp i den säsongen. 8,33 var hans bästa resultat före OS vilket var endast två centimeter från världsrekordet.

Beamon var en otrolig fysisk talang (han hoppade 8,20 på ”fel” fot!) men också en väldigt ostrukturerad hoppare och mätte sällan eller aldrig ut ansatsen vilket medförde många övertrampshopp. Han tävlade nästan alltid i samma tävlingar som sin kompis Ralph Boston och använde dennes ansatsmarkeringar! Typiskt är att i den olympiska kvaltävlingen hamnade de i olika grupper och Beamon inledde med två ogiltiga hopp. I kvaltävlingar är endast tre försök tillåtna så inför sitt sista hopp frågade Beamon Boston, som hoppade i en grop intill, om hjälp. Boston justerade Beamons ansats och i sista hoppet nådde denne 8,19 – kvaltävlingens näst längsta.

Efter den fantastiska tävlingen i Mexico City hoppade Beamon som längst 8,20 och avslutade karriären bara några år senare. Hans enorma rekord stod sig i nästan 23 år, till 1991, då landsmannen Mike Powell i en oförglömlig duell med Carl Lewis vann VM-titeln i Tokyo på 8,95.